

Persbericht

PB05-040
6 april 2005
9.30 uur

Laagste stijging opbrengst gemeentelijke heffingen sinds 1987

Uit de begrotingen van de gemeenten blijkt dat de opbrengsten van de gemeentelijke heffingen in 2005 stijgen met 4,9 procent. Dit is de laagste stijging sinds 1987. De totale opbrengst van de heffingen is begroot op 7,3 miljard euro. Doordat het Rijk de Zalmsnip heeft afgeschaft nemen de lasten voor huishoudens echter wel sterk toe. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

Geringe stijging OZB en reinigingsrechten

De onroerendezaakbelastingen (OZB) leveren gemeenten dit jaar 3,5 miljard euro op. Dit is gemiddeld 4,0 procent meer dan in 2004. Voor gebruikers van gebouwen bedraagt de stijging 3,7 procent en voor eigenaren 4,2 procent. Vorig jaar bedroeg de stijging nog gemiddeld 6,8 procent.

Gemeenten heffen reinigingsrechten om de uitgaven voor afvalinzameling en –verwerking te bekostigen. De reinigingsrechten brengen in 2005 ruim 1,6 miljard euro op. Dit is 2,6 procent meer dan in 2004. Vorig jaar bedroeg de stijging nog 5,9 procent.

Rioolrechten stijgen fors

De rioolrechten zijn naar grootte de derde gemeentelijke heffing. Deze doelheffing stijgt wel fors, met 8,1 procent. Dit hangt zowel samen met hogere kosten van riolering als met het streven van gemeenten om een groter deel van deze kosten via de rioolrechten in rekening te brengen. Daarnaast is in enkele gemeenten rioolrecht (op)nieuw ingevoerd. In die gemeenten werd riolering voorheen bekostigd uit de OZB.

Lastenverzwaring door afschaffen Zalmsnip

Hoewel de opbrengsten van de gemeentelijke heffingen slechts beperkt stijgen, nemen de lasten voor huishoudens wel sterk toe. Dit komt doordat gemeenten met ingang van 2005 van het Rijk geen geld meer krijgen om de Zalmsnip uit te keren. De huishoudens lopen hierdoor een korting van 45,38 euro op de gemeentelijke heffingen mis. In totaal is met de Zalmsnip ongeveer 300 miljoen euro gemoeid. De korting werd vooral verleend op de aanslag OZB of de reinigingsrechten.

Overige inkomsten en uitgaven dalen

Ondanks hogere opbrengsten uit heffingen dalen de totale inkomsten van de gemeenten. De daling hangt voor een groot deel samen met lagere uitgaven door afstoting van taken. Zo dalen de uitgaven voor onderwijs door de verzelfstandiging van scholen. Daarmee verdwijnen ook de rijksbijdragen voor deze scholen uit de gemeentelijke begroting. Ook bij de sociale voorzieningen treedt dit effect op, onder andere door de bundeling van enkele sociale diensten in openbare lichamen buiten de gemeente en door een andere bekostiging van de kinderopvang. Uitgaven en inkomsten op het terrein van de openbare orde en veiligheid nemen wel relatief sterk toe. Voor veel gemeenten is dit een speerpunt van beleid.

Gemeenten verwachten dit jaar 0,8 miljard euro minder te ontvangen uit het gemeentefonds. Dit hangt vooral samen met de afstoting van taken en het wegvallen van de rijksbijdrage ten behoeve van de Zalmsnip. Verder hebben gemeenten in 2004 de bijdrage te optimistisch geraamd.

Technische toelichting

Het CBS onderzoekt de door de gemeenteraad vastgestelde begrotingen. Niet in alle gevallen was de besluitvorming door de raad afgerond. In die gevallen is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de zogenoemde primitieve begrotingen, dit zijn de begrotingsvoorstellen die aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Wijzigingen die mogelijk optreden in de loop van deze besluitvormingstrajecten kunnen gevolgen hebben voor de hier gepresenteerde resultaten.

In dit persbericht zijn steeds de totale opbrengsten van de heffingen vermeld. Stijging van deze opbrengsten wil niet zeggen dat alle burgers hun lasten met dezelfde percentages zien stijgen. In de eerste plaats drukken de heffingen niet alleen op burgers, maar ook op bedrijven. Daarnaast is er geen sprake van uniforme belastingdruk doordat er grote verschillen bestaan tussen de verschillende gemeenten.

De heffingsopbrengsten 2005 zijn vergeleken met de bruto heffingsopbrengsten in 2004, dat wil zeggen de opbrengsten vóór aftrek van de kortingsmaatregelen (Zalmsnip) en kwijschelding.

Er is ook informatie beschikbaar over de uitsplitsing van belastingdruk naar grootte van gemeenten, naar regio en per individuele gemeente.

Cijfers van 2004 kunnen zijn aangepast op grond van de meest recente gegevens. In de tabellen zijn de bijgestelde cijfers cursief aangegeven. [Uitkomsten](#) van het onderzoek zijn te vinden in StatLine, de database van het CBS op internet.

Tabel 1: Begrote opbrengsten van gemeentelijke heffingen

	Opbrengst		Stijging
	2004	2005	t.o.v. 2004
	<i>mln euro</i>		%
<i>Totaal belastingen</i>	3978	4162	4,6
Onroerendezaakbelasting van gebruikers	1485	1540	3,7
Onroerendezaakbelasting van zakelijk gerechtigden	1871	1949	4,2
Hondenbelasting	48	50	5,9
Toeristenbelasting	106	112	5,8
Precariobelasting	63	75	19,4
Parkeerbelasting	373	403	8,1
Overige belastingen	33	33	-1,7
<i>Totaal retributies</i>	2973	3134	5,4
Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	1592	1634	2,6
Rioolrechten	854	923	8,1
Bouwleges	342	379	10,6
Secretarieleges	184	198	7,5
<i>Totaal</i>	6951	7295	4,9

Bijgestelde cijfers zijn cursief weergegeven

Bron: CBS

Tabel 2: Begrote gemeentelijke lasten en baten per hoofdfunctie

	Lasten		Baten		Saldo	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
	<i>mln euro</i>					
Algemeen Bestuur	2548	2518	383	385	-2165	-2132
Openbare orde en veiligheid	1087	1209	128	162	-958	-1047
Verkeer, vervoer en waterstaat	4142	4172	1887	1913	-2255	-2259
Economische zaken	549	570	480	487	-69	-82
Onderwijs	4933	4800	3105	2914	-1828	-1886
Cultuur en recreatie	4052	4136	673	686	-3380	-3449
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	12945	12648	8661	8557	-4284	-4090
Volksgezondheid en milieu	4177	4262	3233	3410	-944	-852
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	6457	6428	5814	5842	-643	-585
Financiering en algemene dekkingsmiddelen (excl. saldo)	2081	1609	18218	17417	16137	15808
Saldo van de rekening van baten en lasten	224	189	614	764	390	575
<i>Totaal (voor bestemming)</i>	<i>43196</i>	<i>42539</i>	<i>43196</i>	<i>42539</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Bijgestelde cijfers zijn cursief weergegeven

Bron: CBS